

WILLEM DE BOCK

TEAM
BELGIUM

RED FLAMES

ONS VROUWENVOETBAL BREEKT DOOR

INHOUDSTAFEL

Inleiding: Meisjes aan de bal	5
Een mijlpaal in Zaventem en ook een in Leuven	9
1. De passagiers uit Belgrado juichen	10
2. Tessa Wullaert: voetbalster op Gouden Schoenen	12
Deel 1: Koning voetbal zoekt een bruid	15
3. Wereldtopper, maar niet met de nationale ploeg	16
4. Aline Zeler, een zeldzame doorzetter	19
5. De kine die het team zag groeien	22
Deel 2: De Red Flames vatten vuur	25
6. Ives Serneels, de coach van de kentering	26
7. Tamara Cassimon, veel meer dan een rechterhand	29
8. Vrouwen lanceren vrouwen	32
9. De staf wordt een professioneel elftal	35
10. De speelsters worden atleten	39
11. Groeien in meerdere competities	43
12. De jonge Flames slaan al vroeg gensters	47
13. De harde leerschool van EK- en WK-voorronde	49
Deel 3: De hartveroverende doorbraak	53
14. Na de roes volgt de kater	54
15. De Belgen stoppen de Engelse zegereeks	58
16. Een aartsmoeilijke uitmatch en een smartphone	60
17. Verliezen in een uitgelaten stadion	63
18. 50.000 likes, die moet je verdienen	65
19. Dertienduizend voetballende meisjes gevonden	69

Deel 4: De rush naar het doel	73
20. Geen Club Med in Algarve en Cyprus	74
21. Spaanse les: ¿Tu hablas tikitaka?	77
22. Basecamp Tubize	80
23. De vlam slaat in de pan	83
24. Schotse ruitjes aan diggelen	85
25. Hun thuis is waar 'hun' stadion staat	88
Deel 5: De Flames die het vuur aanwakkeren	93
26. Janice Cayman, de veelzijdige doorzetter	94
27. Yana Daniëls, comeback-kid met goede genen	97
28. Imke Courtois, inzicht en inzet	100
29. Steeds hoger, sneller, sterker	104
30. Jonge Flames krijgen het ook niet cadeau	106
Deel 6: De grote afspraak komt heel dichtbij	109
31. The Belgian Red Flames	110
32. Permanente scouting en follow-up	116
33. Groeien doe je vooral in moeilijke matches	119
34. Meer media, Mulder en het missen van de selectie	122
35. De fijne en fysieke afwerking	125
Deel 7: Europe, here come the Red Flames	129
36. De tanden stuk op de taaie Denen	130
37. In de volle schijnwerpers	134
38. Noorwegen verliest het noorden bij zoveel vuur	137
39. Teamspirit op zenit	141
40. Nederland moet alles uit de kast halen	144
41. Nipt geklopt door de twee EK-finalisten	148
42. Keep the fire burning	152

Meisjes aan de bal

INLEIDING

Geen idee hoeveel duizenden doelpunten ik al heb zien scoren. Daar waren zeer mooie bij, om in te kaderen. Maar tot voor kort allemaal gescoord door mannen. Ik wilde wel 'breeddenkend' zijn en aannemen dat vrouwen ook een aardig potje tegen een voetbal kunnen trappen, maar ergens in mijn achterhoofd bleef ik denken dat het niveauverschil wel behoorlijk groot moest zijn. Bij de meeste mannen én wellicht bij veel vrouwen en kinderen moet het vrouwenvoetbal nog een goede faam opbouwen. OK, vrouwenvoetbal is qua speelwijze niet echt te vergelijken met mannenvoetbal. Puur door de fysieke eigenschappen kun je van vrouwen niet diezelfde snelheid, kracht en explosiviteit verwachten die mannenspieren kunnen voortbrengen. Maar daar houden de 'nadelen' al zowat op. Die maken het spel er zeker niet minder boeiend om en wegen hoegenaamd niet op tegen de voordelen. En de kers op de taart dan, de doelpunten? Daar zitten ook echte parels tussen. In het vrouwenvoetbal zijn die kersen zeker even talrijk en vaak even mooi of mooier.

Technisch zie je even knappe bewegingen en even schitterende passes als in mannenvoetbal. Ongelovigen hebben nog geen goeie vrouwenvoetbalmatch gezien. 'Tactisch is het spelletje bij de vrouwen ook sterk geëvolueerd naar systemen en patronen zoals we die van het mannenvoetbal kennen', stellen Tessa Wullaert en Janice Cayman, twee hoegbeelden van de Red Flames. 'Onze sport is nog jong, maar in amper twintig jaar heeft zij zich vanaf het kick-and-rushvoetbal van weleer ontwikkeld naar een spel met de beste systemen, zoals in het mannenvoetbal', analyseert Red Flame en analiste van het mannenvoetbal, Imke Courtois. In plaats van tactisch onder te doen, zouden vrouwen op het veld juist meer tactisch denken dan mannen, aldus een mening die Janice Cayman deelt met verschillende experts. Vrouwen anticiperen meer op wat de tegenstander gaat doen. Bovendien zijn ze gedisciplineerder, hoor je van coaches. Ze blijven bij de les. De honger om te presteren is gigantisch groot.

HET EERLIJKERE VOETBAL

Daar komt bij dat de vrouwen doorgaans het spel gewoon eerlijk willen spelen, niet gehinderd door machogedrag. De enige geldingsdrang bij de meesten is die van speelsters die hun passie voor de sport willen omzetten in steeds betere prestaties. Qua karakter zetten ze minstens even hard door. Hun eerlijkheid vertaalt zich ook in het opvallend lage aantal fouten dat ze in de meeste matches maken. 'Er kan makkelijk tien minuten worden gevoetbald zonder één overtreding', schetst Janice. Een hele match zonder dat de scheidsrechter ook maar één kaart moet trekken, komt ook geregeld voor, recent nog bij een toch wel pittige oefeninterland van de Red Flames. Een nieuwsgierige toeschouster die bij die match voor het eerst op de tribune zat, verbaasde zich tijdens de rust erover dat ze nauwelijks spelonderbrekingen te zien kreeg. Een ploeg in een winnende positie die tijd probeert te winnen, is eerder uitzondering dan regel. In het vrouwenvoetbal vallen weinig schijndoden bij de minste aanraking en zijn schwalbes zeldzaam, beweren kenners. Toegegeven, zij zijn niet objectief. Vaak zijn zij als afwachter toeschouwer begonnen en na één match fan van de sport geworden. Dat zegt ook veel.

EEN ALTERNATIEF VOOR GELDVOETBAL

Het vrouwenvoetbal is ook een contactsport, maar wat minder krachtig en daardoor al minder agressief. Gouden Schoen Tessa Wullaert ziet nog een andere reden: 'Wij verdienen niet zo veel aan onze sport.' Dat is nog zeer zacht uitgedrukt. De vergoedingen zijn veelal peanuts. Dat maakt dat de extrasportieve belangen veel minder groot zijn en de druk heel wat minder hoog. We hebben ondertussen gehoord, gezien en gelezen tot welke excessen de enorme geldstromen in het mannenvoetbal hebben geleid. De sfeer rond het mannenvoetbal geraakt zo doordrenkt van perverse financiële toestanden dat behoorlijk fanatieke volgers van 'het spelletje' bijna helemaal afhaken en nog maar mondjesmaat naar de schoonheid van een *Messiaanse* beweging of een zwierige aanval kijken. Doodzonde. Maar zij kunnen hun heil zoeken bij het vrouwenvoetbal, in volle bloei en groei. En nog niet al te zeer aangetast door het grote geld. In het huidige vrouwenvoetbal worden parels van matches gespeeld.

HET PASTE ALS EEN HANDSCHOEN

Een van de prachtige resultaten van dat vrouwenvoetbal vind je terug in de behoorlijk steile opgang die de nationale A-ploeg van ons vrouwenvoetbal, de Belgian Red Flames, heeft gemaakt. Hun verhaal is zeer veelzijdig en dynamisch. Alle facetten schoven als vingers in een perfecte handschoen, waardoor het Belgische vrouwenvoetbal een steeds hardere vuist kon maken, met knallers van resultaten als gevolg. De ploeg

plaatste zich voor de allereerste keer voor de eindronde van een groot toernooi, meer bepaald het Europees Kampioenschap.

Dit boek schetst de belevenissen van de Red Flames vanaf hun vorige kwalificatiecampagnes, over hun aanloop naar het EK in Nederland tot hun ervaringen en prestaties op dit voetbalfeest. Het vertelt vooral hoe de staf van de ploeg en de spelers zelf de weg naar het EK hebben gevonden, hoe ze ernaartoe hebben geleefd en vooral gewerkt, en hoe zij stilaan wat faam verwierven voor hun strijd lust, talent, teamspirit én winnaarsmentaliteit, hoe on-Belgisch dit laatste ook mag klinken.

STEEDS MEER MEISJES AAN DE BAL

Misschien wel het mooiste van allemaal: parallel met de groei en bloei van het nationale team sloten zich in de jaren en maanden voor het EK al veel meer meisjes en vrouwen aan bij een voetbalclub. De belangstelling van de media en de publieke opinie voor de Red Flames op het EK gaf de populariteit pas een echte boost, die allicht nog meer enthousiaste zielen zal winnen voor deze tak van sport.

Er ontstaat een veel bredere basis van jong talent en jeugdige passie om later nieuwe toppers te krijgen. Hopelijk hebben de vele professionele clubs in het mannenvoetbal, die tot nu aan de kant bleven staan, het nu begrepen. De vrouwen en meisjes willen sjotten. En wanneer ze dat doen, is dat niet zelden boeiender dan bij de mannen. Na het verhaal van de Red Flames kan je enkel laaiend enthousiast zijn over de top van het Belgisch vrouwenvoetbal en over haar evolutie. Toegegeven, het zijn de woorden van deze niet-objectieve fan.

***EEN MIJLPAAL IN
ZAVENTEM EN OOK
EEN IN LEUVEN***

PROLOOG

De passagiers uit Belgrado juichen

HOOFDSTUK 1

Het vliegtuig uit Belgrado is enkele minuten eerder op Zaventem geland. De passagiers staan aan te schuiven om de paspoortcontrole te passeren. Een groep met veel jonge vrouwen en enkele oudere mannen, gekleed in eenzelfde sportplunje, trekt zich uit de rij wachtenden terug. De andere reizigers zien de groep gespannen toekijken hoe één man, duidelijk de leidersfiguur, een gsm opdiept uit een grote zak vol smartphones. Hij zet zijn toestel aan en zoekt wat op. Dan zegt hij luid en duidelijk voor de hele groep: 'Rusland-Duitsland, 94ste minuut: 0-4!' Een zinderend gejuich stijgt op. De man is Ives Serneels, hoofdcoach van de Red Flames, de Belgische nationale ploeg in het vrouwenvoetbal.

Zijn mededeling betekende dat de A-ploeg van het vrouwenvoetbal zich voor het eerst in haar geschiedenis geplaatst had voor de eindronde van een grote competitie. Het felbegeerde ticket voor het Europees Kampioenschap, dat tijdens de zomer van 2017 in Nederland zou plaatsvinden, was binnen! De Red Flames gingen ervan uit dat hun kwalificatie afhankelijk was van het resultaat dat de Russen behaalden in hun laatste match tegen de Duitsers. Pakten de Russinnen geen punten meer, dan was de tweede plaats van de Red Flames in hun eigen poule goed voor kwalificatie. Maar, toen de groep die dag in Belgrado op het vliegtuig stapte richting België na de knappe overwinning tegen Servië, was het Russische resultaat nog niet gekend. Ondertussen had in een andere poule Portugal van Finland gewonnen, waardoor de Belgische kwalificatie sowieso al zeker was, alleen kende de ploeg die verrassende uitslag nog niet op dat moment in Zaventem.

Maar waarom dan al die smartphones in die ene zak? Het typeert de sfeer en de mentaliteit in deze groep. De speelsters wilden namelijk voorkomen dat iedereen individueel

de uitslag zou oppikken. Ze wilden er samen een memorabel moment van maken, vooral een moment van samenhang. Want een gunstig resultaat voor de Red Flames zou onmiskenbaar een hoogtepunt vormen in het traject dat deze ploeg de laatste jaren samen had afgelegd. Dit was het grote doel waar het team jaren naartoe had gewerkt. Dus sloot iedereen zijn gsm af en stopte hem in die zak. Bij aankomst in Zaventem zou de bondscoach als eerste zijn toestel nemen en het resultaat van de Russen aan de hele groep meedelen.

***Dan zegt hij luid en
duidelijk voor de hele groep:
'Rusland-Duitsland,
94ste minuut: 0-4!'
Een zinderend gejuich
stijgt op.***

Zo werd het ook, ver van het voetbalveld, misschien wel het gedenkwaardigste moment in de geschiedenis van de nationale vrouwenvoetbalploeg tot dusver, niet het minst omdat ze allemaal samen hun vreugde-uitbarsting konden beleven. Wanneer enkele speelsters maanden later nog eens samen naar de beelden hiervan keken op de Facebookpagina van de Red Flames, kregen ze er weer kippenvel van.

Het klinkt als een cliché wanneer je stelt dat op die dag Belgische geschiedenis is geschreven voor deze sporttak. Hoe groots en enorm belangrijk de prestatie is voor iedereen die bij het vrouwenvoetbal betrokken is, kun je pas begrijpen als je zicht krijgt op het traject dat eraan voorafging. Het Belgische vrouwenvoetbal komt van heel ver, maar sluit op het niveau van de nationale ploegen nu wel aan bij de Europese subtop. Twintig jaar of zelfs nog maar tien jaar terug, was daar geen denken aan.

Vijf jaar geleden bekleedde de Belgische ploeg nog een povere 34ste plaats op de wereldrangschikking. In april 2017 was ze al opgeklommen naar de 23ste plaats. Dat lijkt misschien niet veel, maar door het puntensysteem dat de FIFA voor het vrouwenvoetbal hanteert, kon België maar heel moeizaam plaatsen winnen. Een ploeg die zich nog niet heeft geplaatst voor een eindtoernooi van een groot kampioenschap, krijgt immers minder punten toebedeeld. Met andere woorden, door de EK-kwalificatie kan nu ook de klim in de ranking in een stroomversnelling komen, net zoals de prestaties, de omkadering en de kwaliteiten van de ploeg dit de laatste jaren al hebben gedaan.

Tessa Wullaert: voetbalster op Gouden Schoenen

HOOFDSTUK 2

Het protocol dat aan het eerste fluitsignaal van een oefenmatch voorafgaat, krijgt die avond in Leuven wat extra luister. Op het programma staat de oefeninterland tegen Schotland. Maar naast de vlaggen, nationale hymnes, kinderen, twee elftallen en het scheidsrechterskwartet speelt die avond ook de goedlachse bondsvoorzitter François De Keersmaecker een rolletje. Hij komt op de middenstip de eerste Gouden Schoen in de geschiedenis van het Belgische vrouwenvoetbal uitreiken aan Tessa Wullaert.

Jaargang 1 van de trofee slaat op 2016. Anders dan bij de mannen hoeft de be kroonde vrouw niet in de Belgische competitie te spelen. Tessa was torenhoog favoriet, maar ook Janice Cayman, kampioen in de Verenigde Staten, en Aline Zeler, rots in de branding bij de Red Flames en landskampioen Standard, waren genomineerd. Natuurlijk hebben de meeste andere Belgische speelsters op het veld en de bank een prachtig jaar achter de rug, maar Tessa steekt er objectief toch boven uit. Zo kan de 22-jarige al een assist voor een doelpunt in de finale van de Women's Champions League voorleggen. Haar ploeg, het Duitse VfL Wolfsburg, waar Kevin De Bruyne zijn internationale doorbraak kende, speelde in de finale na 120 minuten 1-1 gelijk, maar verloor op strafschoppen (3-4). De ploeg won wel de Duitse beker in 2016.

NAAR ANDERLECHT, STANDARD EN HET BUITENLAND

Voor de aanvallende middenvelder, een echte nummer tien, is de Gouden Schoen de kers op de taart. Een taart die allicht nog zal aangroei en, want Tessa uit Tiel t is nog maar 24 jaar. Voetbalervaring heeft ze echter al zat. Kleine Tessa was amper vijf wanneer ze in haar streek begon te voetballen. Tot haar veertiende speelde ze achtereenvolgens bij FC Wakken, Ingelmunster en Sporting West-Harelbeke. In 2007 trok ze de

voetbalschoenen aan voor de jeugdploeg van de vrouwenclub DVC Zuid-West-Vlaanderen. Op haar vijftiende speelde ze al bij de eerste ploeg van Dames Zultse VV – zeg maar de vrouwenploeg van Zulte-Waregem, dat een jaar later met Tessa kampioen zou spelen in tweede klasse.

Tessa was nog maar achttien jaar wanneer ze sportief verhuisde naar RSC Anderlecht. In 2012 ging ook de Belgisch-Nederlandse topcompetitie, de BeNe League, van start. Ze scoorde tienmaal, waarna dé topclub in de vrouwencompetitie, Standard Fémina uit Luik, haar binnenhaalde. Tessa werd met de ploeg vicekampioen in de BeNe League, proefde voor het eerst van de Champions League en werd al tot beste speelster van het jaar uitgeroepen. Het volgende seizoen staken haar club en zichzelf nog een tandje bij. Tessa scoorde dat seizoen achttien keer en Standard werd kampioen. De Belgische ploeg versloeg dus alle Nederlandse topclubs waaronder Ajax en PSV, en dat terwijl het voetbalniveau in Nederland gemiddeld een stuk hoger ligt dan in België.

ALTIJD GESELECTEERD

Met het verdwijnen van de BeNe League viel het hogere niveau in de competitie weg. Maar dat was niet de hoofdreden waarom Tessa in mei 2015 andere oorden opzocht en voor twee jaar tekende bij VfL Wolfsburg. 'Ik was gewoon klaar met mijn bachelorstudies toerisme in België. Zelfs als de BeNe League was doorgegaan, had ik de stap naar Duitsland gewaagd', vertelt ze. De transfer zou haar carrière als Red Flame en haar groeiende bekendheid niet afremmen.

Als toptalent zat Tessa al bij de provinciale U13- en U14-selecties tussen de jongens. Vanaf U15, de jongste meisjescategorie op dat ogenblik, speelde ze voor alle jeugd-categorieën van de Red Flames, goed voor 33 caps, 12 doelpunten en zowat 2200 speelminuten. Na het EK in Nederland staat haar teller van de A-caps al boven de zestig stuks. Tessa is al enkele jaren een van de sportieve motoren achter de opmars van de Red Flames. Zo hielp ze de U19-ploeg aan de kwalificatie voor de EK-eindronde in 2011. In dat jaar debuteerde ze al voor de A-ploeg. Zij zag in die jaren een fikse vooruitgang in en rond de nationale ploeg. 'We misten het EK 2013 slechts met een paar punten. Maar we waren er toen nog niet klaar voor. Onze kwaliteit moest nog omhoog, fysiek en mentaal. De nationale ploeg kwam de laatste jaren ook veel vaker samen. Het was een goede zaak om Red Flames-trainingen toe te voegen aan het clubprogramma. Bij de meeste Belgische clubs wordt viermaal per week getraind. Als je elke ochtend van de week traint, op één dag na, dan ga je vooruit.'

EEN PRIVÉVLIEGTUIG, MAAR NIET ZWEVEN

Haar voetballeven bij het Duitse Wolfsburg is nog van een andere orde. 'Alle speelsters zijn er voltijds professionals, zodat de club altijd wel een extra training of wat dan ook kan inplannen. Vier trainers en vier kinesisten staan er in voor de begeleiding. Elke speelster beschikt over een auto en de verplaatsingen leggen we met het privé-vliegtuig van de club af. We vertrekken altijd een dag voor de match.' Een wereld van verschil met België.

Toch is Tessa bijzonder blij met wat de nationale ploeg voor elkaar kreeg en krijgt. 'Toen we tijdens de vorige WK-voorrunde tegen Nederland op verplaatsing gelijk gingen spelen, dachten we allemaal: wauw, met deze ploeg moeten we iets kunnen forceren! We stappen nu het veld op met het geloof dat we gewoonweg gaan winnen. Zo versloegen we ook al Noorwegen.' Ze vernoemt niet toevallig de sterke prestaties tegen Nederland en Noorwegen, twee tegenstanders die de Red Flames in de poulefase van de eindronde van het Europees Kampioenschap zouden treffen. 'Mentaal zijn we sterker geworden. We kwamen al een paar keer mooi terug van een achterstand tegen een sterke tegenstander. De Red Flames is een bende doorzetters, die zich makkelijk aan een tegenstander aanpassen. Veel speelsters zijn op meerdere posities inzetbaar.'

ALTIJD EEN GEVAAR VOOR DE TEGENSTANDER

Nu heeft Tessa de eerste officiële Gouden Schoen binnen. Wie de schoen past, trekke hem aan, denken zowat alle betrokkenen bij het vrouwenvoetbal. Haar beste maatje bij de Red Flames, vice-aanvoester Janice Cayman, kent de kwaliteiten van de Tielitse goed. 'Ze is zeer snel en technisch sterk. Zij kan makkelijk een speelster passeren, maar ze laat ook niet na om door te jagen op de verdedigsters in balbezit', merkt Janice op. 'Met Tessa in het team is zelfs een sterkere tegenstander er nooit gerust op dat België niet zal scoren.' Op het einde van de Duitse competitie in mei, illustreerde Tessa die woorden nog eens door de manier waarop ze tegen Potsdam een doelpunt scoorde. Ze krijgt de bal aan de middencirkel, passeert drie speelsters van een overigens sterke ploeg en scoort dan met een staalharde knal in het dak van het doel. Het filmpje hiervan ging de vrouwenvoetbalwereld rond.

De nog ietwat timide Tessa is wel de laatste die een ster wil zijn. Maar zij neemt graag de rol van vaandeldrager en rolmodel op zich, als het vele meisjes en jonge vrouwen helpt om hun weg te vinden in het vrouwenvoetbal. Net als alle andere Red Flames is ze zeer gemotiveerd om niet alleen een succes te maken van de huidige nationale ploeg, maar ook om het Belgische vrouwenvoetbal almaar populairder en beter te maken.

Tessa Wullaert krijgt de eerste Gouden Schoen voor een vrouw bij aanvang van de oefenmatch tegen Schotland. Uitslag 5-0. Goud werkt inspirerend, blijkbaar.

Kinesiste Fabienne Van De Steene toont de Flames hoe het moet. Zij heeft de langste staat van dienst bij de ploeg.

De komst van Ives Serneels droeg bij tot de positieve kentering van de Red Flames.

Voor de Red Flames lagen winst en verlies dicht bij elkaar, dus ook vreugde en verdriet.

Het laatste fluitsignaal weerklinkt. De match is afgelopen en het verdict is gevallen, maar het team blijft samen bouwen aan de toekomst!

Ready for history!

